

ບົດຮຽນໜຶ່ງຂອງການປ່ຽນແປງຈາກ ສປປລາວ

“ການເຮັດວຽກຮ່ວມກັບໂຄງການ CDAIS ບໍ່ພຽງແຕ່ໃຫ້ຄວາມຮູ້ແລະທັກສະແກ່ເຮົາ, ແຕ່ມັນຍັງໄດ້ໃຫ້ໂອກາດແລະຄວາມໝັ້ນໃຈໃນການເຊື່ອມຕໍ່ກັບພາກລັດແລະຄູ່ຮ່ວມງານອື່ນໆອີກ.” ນາງ ດ້າວ ແສນສີທາລາດ, ສະມາຊິກກຸ່ມລ້ຽງໝູແມ່ຍິງ ບ້ານດົງຂ່າ, ເມືອງຊະນະຄາມ, ແຂວງວຽງຈັນ. “ເຊິ່ງທາງໂຄງການໄດ້ໄດ້ສະໜັບສະໜູນການຮຽນຮູ້ທາງດ້ານເຕັກນິກວິຊາການແລະໂຄງການໄດ້ຊ່ວຍພັດທະນາທຸລະກິດໃຫ້ຂະຫຍາຍຕົວຂຶ້ນໂດຍປາດສະຈາກຫຼາຍໆຄວາມສູງທາງດ້ານການລົງທຶນ.” ນີ້ແມ່ນຜົນສໍາເລັດຈາກການສະໜັບສະໜູນຂອງໂຄງການ CDAIS ແຕ່ປີ 2016.

“ຂ້ອຍມີກຳໄລຢູ່ປະມານ US\$25 ຕໍ່ໝູໂຕໜຶ່ງທີ່ຂາຍ. ຂ້ອຍຂາຍໝູໄດ້ປະມານ 20 -25 ໂຕຕໍ່ຄັ້ງ ປີໜຶ່ງຂາຍສິ່ງຂ້ອຍສາມາດສ້າງລາຍຮັບໄດ້ປະມານ US\$2000 ຕໍ່ປີ” ນາງ ດ້າວໄດ້ກ່າວຕື່ມດ້ວຍຄວາມພາກພູມໃຈ.

“ການເຮັດວຽກຮ່ວມກັບໂຄງການ CDAIS ແມ່ນຕ່າງຈາກໂຄງການອື່ນໆ, ໂຄງການບໍ່ໄດ້ບອກວ່າພວກເຮົາຄວນຈະເຮັດຫຍັງ, ແຕ່ໂຄງການຊ່ວຍເຮົາຕັດສິນໃຈ ສິ່ງທີ່ເຮົາຢາກເຮັດແລະໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນ.” ສູທາວອນ ແກ້ວມະນີທອງ, ພະນັກງານສົ່ງເສີມ ຫ້ອງການກະສິກໍາ ແລະປ່າໄມ້ເມືອງຊະນະຄາມ.

ການລ້ຽງໝູແມ່ນຂົວຕໍ່ສູ່ຄວາມສໍາເລັດ

ຄຳຫຼ້າ ແສງພະໄຊຍະລາດ ແລະ ລຳເພີຍ ແກ່ນສົມບັດ 2018

ເອກະສານນີ້ແມ່ນຖືກເຜີຍແຜ່ອອກດ້ວຍການສະໜັບສະໜູນການເງິນຂອງອົງການສະຫະພາບຢູໂລບ. ມູນມອງແລະຄຳຄິດເຫັນໃນເອກະສານນີ້ບໍ່ສາມາດເອົາມາກ່າວອ້າງຢ່າງເປັນທາງການຕໍ່ຄວາມຄິດເຫັນຂອງອົງການສະຫະພາບຢູໂລບໄດ້. © 2018

..... **ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງຈາກປະສົບການທີ່ຜ່ານມາ**

ຊາວກະສິກອນໃນເມືອງຊະນະຄາມ ແມ່ນມີການລ້ຽງໝູໂດຍທົ່ວໄປແລະເຂົາເຈົ້າຮູ້ວ່າການເພີ່ມຜົນຜະລິດໃຫ້ຫຼາຍຈະຊ່ວຍໃນການບັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງເຂົາເຈົ້າ. ພຽງແຕ່ 240 ກມ ທາງທິດເໜືອ ຈາກຕົວເມືອງນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ແລະເລາະລຽບຕາມແຄມແມ່ນ້ຳຂອງ ກົງກັນຂ້າມກັບແຂວງ ເລີຍ, ປະເທດໄທ. ມັນມີທ່າອ່ຽງທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຫຼາຍຂອງຄວາມຕ້ອງ ການສໍາຫຼັບຜະລິດຕະພັນຊີ້ນໝູ. ລັດຖະບານລາວໄດ້ມີນະໂຍບາຍຢ່າງໜັກແໜ້ນ ແລະກວ້າງຂວາງໃນການສົ່ງເສີມການຜະລິດຊີ້ນເພື່ອເປັນສິນຄ້າ. ເມື່ອໂອກາດມາຮອດ ນາຍບ້ານດົງຂ່າໄດ້ກ່າວວ່າ “ລອງເບິ່ງວ່າພວກເຮົາຈະສາມາດເຮັດຫຍັງໄດ້ແດ່”, ພວກເຂົາຄືສະມາຊິກ ແລະ

ທ່ານ ສະຖຽນ ຄໍາຈະເລີນ ຫົວໜ້າກຸ່ມ ລວມທັງຄະນະບ້ານ ໄດ້ສະເໜີເພື່ອປຸກລະດົມຊາວບ້ານ ແລະ ກໍ່ມີຂໍ້ຫຍຸ້ງຍາກພໍສົມຄວນໃນການທີ່ຈະໃຫ້ປະຊາຊົນເກີດຄວາມສົນໃຈ. ໃນປີ 2012 ໄດ້ມີ 12 ຄອບຄົວໃນການເຂົ້າຮ່ວມຈັດຕັ້ງກຸ່ມ ແຕ່ບໍ່ໄດ້ຈຶ່ງຈັງກັບກິດຈະກຳການລ້ຽງໝູເປັນສິນຄ້າ, ໃນຄອບຄົວໜຶ່ງກະມີປະມານ 5 - 10 ໂຕ, ແລະ ກໍໄດ້ມີຫຼາຍຄົວ ທີ່ມີຄວາມຕ້ອງການທີ່ຈະເຂົ້າຮ່ວມຕື່ມອີກ, ກຸ່ມລ້ຽງໝູດັ່ງກ່າວແມ່ນເຮັດໄດ້ດີ ດ້ວຍຄວາມພະຍາຍາມຂອງຕົນເອງມາຕະຫຼອດ ໂດຍບໍ່ໄດ້ມີການສະໜັບສະໜູນຈາກພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນໃດໆທັງໝົດ.

ສະມາຊິກກຸ່ມລ້ຽງໝູທີ່ເລີ່ມຕົ້ນ ໂຄງການຍັງມີແຕ່ຈຳນວນໜ້ອຍແລະບໍ່ຄ່ອຍຈຶ່ງຈັງ

ຕົກມາຮອດທ້າຍປີ 2015, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກໍາ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດໄດ້ຕົກລົງຮ່ວມກັບທາງໂຄງການ CDAIS ໄດ້ເລືອກກິດຈະກຳກຸ່ມລ້ຽງໝູບ້ານດົງຂ່າ, ເມືອງຊະນະຄາມ ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງໂອກາດທີ່ດີໃນການເຂົ້າຮ່ວມໂຄງການແລະເຂົາເຈົ້າກໍໄດ້ຖືກເລືອກເປັນໜຶ່ງກຸ່ມເປົ້າໝາຍໃນ ຫ້າກຸ່ມຂອງໂຄງການໃນລາວ. ໃນເດືອນ ພຶດສະພາ (5) ປີ 2017. ຊາວກະສິກອນໄດ້ນໍາສະເໜີແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂອງເຂົາເຈົ້າໃຫ້ແກ່ຜູ້ຕາງໜ້າໂຄງການຈາກພາກລັດຖະບານ, ຜູ້ຕາງໜ້າຈາກທະນາຄານແຫ່ງສປປ ລາວ, ສະມາຄົມການເງິນຈຸລະພາກ, ບໍລິສັດປຸງແຕ່ງຊີ້ນແລະບັນດາຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມຫຼືພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງອື່ນໆ ໂດຍສະເພາະແລ້ວແມ່ນໃນຊ່ວງການຈັດກອງປະຊຸມການວາງສະແດງຜົນສໍາເລັດຂອງບັນດາໂຄງການຕ່າງໆ (Marketplace/ Innovation Fair) ຈາກຜູ້ໃຫ້ທຶນ, ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ, ອົງການຈັດຕັ້ງບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດຖະບານ (NGOs) ແລະ INGOs ທີ່ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນເວລາດັ່ງກ່າວ. ໂຄງການ CDAIS ໄດ້ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນເພື່ອໃຫ້ເຂົາເຈົ້າສາມາດເຊື່ອມໂຍງແລະ ເຂົ້າເຖິງສະມາຄົມການເງິນຈຸນລະພາກ ເພື່ອຊ່ວຍພັດທະນາຄວາມສາມາດໃຫ້ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງທາງດ້ານການເງິນໃຫ້ແກ່ເຂົາເຈົ້າ. “ພວກເຮົາຕ້ອງການຮູ້ວ່າ: ການປຸງແຕ່ງຊີ້ນໝູໃນຊ່ວງລາຄາໝູຕົກ, ການນໍາເອົາຊີ້ນໝູມາປຸງແຕ່ງເປັນຜະລິດຕະພັນມັນຈະເປັນຜົນກໍາໄລໜຶ່ງຕື່ມອີກ ຖ້າຫາກເຮົາຜະລິດເປັນໄລ່ກອກ ແລະຊີ້ນໝູຂາຍແຕ່ພວກເຮົາຕ້ອງໄດ້ຝຶກໃຫ້ຮູ້ຈັກວິທີ” ທ່ານ ຄໍາຈະເລີນ ກ່າວຕື່ມ.

ຂ້າມແມ່ນ້ຳຂອງແຫ່ງໃໝ່ໄປຫາປະເທດໄທແມ່ນຈະໃຊ້ເວລາແຕ່ 2 ຊົ່ວໂມງໃນການເດີນທາງ ຈາກບ້ານ ດົງຂ່າ. ທ່ານ ສະຖຽນ ຄໍາຈະເລີນ ຍັງໄດ້ເວົ້າອີກວ່າ: “ພວກເຮົາມ່ວນໃນການເດີນທາງແຕ່ ສິນເປືອງົບປະມານ ແລະ ພວກເຮົາຕ້ອງການຈະລົງທຶນໃນການຜະລິດລູກໝູເອງຫຼາຍກວ່າ”. “ພວກເຮົາຍັງຕ້ອງຮຽນຮູ້ອີກຫຼາຍແຕ່ພວກເຮົາເອງກະໄດ້ກຳນົດໄວ້ແລ້ວໃນແຜນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໃນຊ່ວງທີ່ທາງໂຄງການ CDAIS ໄດ້ລົງມາປະເມີນໃນການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງຂອງກຸ່ມເຮົາ.”

ກຸ່ມລ້ຽງໝູ ບ້ານດົງຂ່າ ໃນໄລຍະຂອງການທົດສະນະສຶກສາຢູ່ປະເທດໄທ: ກຳລັງຮຽນຮູ້ກ່ຽວກັບການຜະລິດລູກໝູຈາກຊ່ຽວຊານໄທ(ຮູບຊ້າຍ), ແລະ ກຳລັງຈັດບັນທຶກສູດອາຫານສັດ ໃນການລົງເບິ່ງກິດຈະກຳຕົວຈິງ(ຮູບຂວາ).

ທ່ານ ນາງເພັງ, ສະມາຊິກຂອງກຸ່ມໄດ້ເວົ້າວ່າ: ການສ້າງມູນຄ່າເພີ່ມໃຫ້ແກ່ຜະລິດຕະພັນ ບໍ່ແມ່ນເປັນແຕ່ສິ່ງທ້າທ້າຍສໍາຫຼັບກຸ່ມຊາວກະສິກອນ.“ດຽວນີ້ເຮົາຊື້ລູກໝູມາຈາກປະເທດໄທເປັນສ່ວນຫຼາຍ” ມັນກໍ່ແມ່ນສິ່ງທ້າທ້າຍອັນໜຶ່ງ, ແລະ ພະນັກງານບັນຊີຂອງກຸ່ມດັ່ງກ່າວຍັງໄດ້ມີຄໍາເຫັນອີກວ່າ: “ພວກເຮົາຕ້ອງການທີ່ຈະຜະລິດລູກໝູດ້ວຍຕົນເອງ ຈົນກວ່າເຮົາຈະສາມາດຜະລິດລ້ຽງຂອງພວກເຮົາໄດ້ຕາມຄວາມທີ່ຕ້ອງການ, ໃນຊ່ວງເວລາດັ່ງກ່າວນີ້ແມ່ນພວກເຮົາຈໍາເປັນຕ້ອງຊື້ໝູຈາກປະເທດໄທຂ້າມນໍ້າມາ” ນີ້ແຫ່ງແມ່ນເປັນການຍາກໜຶ່ງອີກໃຫ້ແກ່ກຸ່ມເຮົາເນື່ອງຈາກວ່າລັດຖະບານເຂັ້ມງວດໃນການນໍາເຂົ້າຊີ້ນໝູ ແລະ ຫມູນ້ອຍ. ຖ້າຫາກນໍາໃຊ້ຂີ້ວິ

ການສ້າງຂົວຕໍ່ກັບກຸ່ມລ້ຽງໝູ

ການເລີ່ມຕົ້ນຂອງ CDAIS ແມ່ນວິທີການໜຶ່ງເພື່ອສ້າງການເຊື່ອມຕໍ່ລະຫວ່າງບຸກຄົນ, ການຈັດຕັ້ງ ແລະ ລະບຽບການທາງດ້ານກົດໝາຍໃຫ້ມີຄວາມກົມກຽວຄ່ອງຕົວ. ໂດຍສະເພາະແລ້ວ, ການເຊື່ອມໂຍ່ງຂອງຊາວກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍກັບພາກສ່ວນຂອງການບໍລິການລັດຖະບານ ນັ້ນໝາຍຄວາມວ່າ ໂຄງການ CDAIS ຈະໄດ້ສືບຕໍ່ໃນໄລຍະຍາວ ຈົນກວ່າການໃຫ້ທຶນຂອງໂຄງການນັ້ນໝົດ. ອີງຕາມແຜນຂອງທາງກຸ່ມທີ່ໄດ້ສະເໜີມາ, ໂຄງການ CDAIS ໄດ້ອໍານວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ ທາງກຸ່ມກ່ຽວກັບການຈັດຝຶກອົບຮົມ ແລະ ຈັດທັດສະນະສຶກສາແລກປ່ຽນບົດຮຽນກັບທາງ ສູນການຄົ້ນຄວ້າການລ້ຽງສັດທີ່ຂຶ້ນກັບທາງສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກໍາ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດໃນປີ 2017. ຈາກນັ້ນ, ສະມາຊິກກຸ່ມຍັງໄດ້ໄປຢ້ຽມຢາມສູນການຜະລິດລູກໝູເປັນສິນຄ້າທີ່ປະເທດໄທ ໃນບ່ອນທີ່ເຂົາເຈົ້າໄດ້ຊື້ລູກໝູນໍາ, ແຕ່ມັນເປັນການຍາກສໍາຫລັບເຂົາເຈົ້າທີ່ຈະຈັດແຈງແລະກະກຽມດ້ວຍຕົນເອງທາງດ້ານການແລ່ນເອກກະສານທີ່ຈະເອົາຜູ້ຊ່ວຍຊານຈາກຈັງຫວັດເລີຍ, ປະເທດໄທເຂົ້າມາຊ່ວຍສະໜັບສະໜູນທາງດ້ານວິຊາການໃຫ້ແກ່ກຸ່ມລ້ຽງໝູດັ່ງກ່າວ. ພະນັກງານກະສິກໍາເມືອງຈຶ່ງໄດ້ສະເໜີການສະໜັບສະໜູນຈາກໂຄງການເພື່ອຕິດຕໍ່ປະສານໄປຫາທາງຟາມຜູ້ຜະລິດໝູໃນຈັງຫວັດເລີຍ, ປະເທດໄທໃຫ້ມາເປັນທີ່ປຶກສາຊ່ວຍຊີ້ແນະນໍາທາງດ້ານວິຊາການ, ແລະ ໃນນາມຜູ້ອໍານວຍຄວາມສະດວກໂຄງການ CDAIS ກໍ່ໄດ້ປະສານທາງຟາມຜູ້ຜະລິດລູກໝູທີ່ຈັງຫວັດເລີຍ, ປະເທດໄທ ແຕ່ກໍ່ມີພຽງຜູ້ປະກອບການຟາມຜະລິດໝູສະຖານທີ່ດຽວທີ່ຕອບຮັບຈົດໝາຍໃນການທີ່ຈະຈັດກອງປະຊຸມວິຊາການໃນເດືອນ7ປີ2017 ແລະ ຈົນກ້າວໄປສູ່ການເຮັດຂໍ້ຕົກລົງຮ່ວມມືລະຫວ່າງກຸ່ມຊາວກະສິກອນລ້ຽງໝູບ້ານດົງຂ່າ ກັບທາງຟາມຍິງຍຸດທີ່ຈັງຫວັດເລີຍ, ປະເທດໄທ. “ການກະກຽມກອງປະຊຸມວິຊາການນັ້ນມີຄວາມສໍາຄັນຫຼາຍໃນການກ້າວໄປສູ່ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງຂອງ” ທ່ານ Patrick D’Aquino, ຜູ້ປະສານງານໂຄງການ CDAIS ສປປ ລາວ ໄດ້ເວົ້າວ່າ: “ຄືໃນນາມຕົວແທນຈາກທາງນອກ ພວກເຮົາມີຂີດຈໍາກັດທີ່ຈະເຂົ້າໄປສະໜັບສະໜູນ. ແຕ່ພວກເຮົາສາມາດສ້າງເວທີຫຼືພື້ນທີ່ເພື່ອອໍານວຍຄວາມສະດວກໃນການຈັດປະຊຸມສົນທະນາດ້ານນະໂຍບາຍ. ອີກບັນຫາໜຶ່ງພວກເຮົາໄດ້ເອົາຫລາຍພາກສ່ວນຈາກຫຼາຍກຸ່ມ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມໄດ້ມາໂອ້ລົມກັນ, ປຶກສາຕົວເຂົາຈະຊອກທາງອອກເພື່ອຕອບຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງ ການຂອງເຂົາເຈົ້າຈາກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.”

ເພື່ອໃຫ້ເປັນໄປຕາມກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລືດ້ານວິຊາການ, ກຸ່ມລ້ຽງໝູດັ່ງກ່າວໄດ້ຈັດທັດສະນະສຶກສາໃນປະເທດໄທ ໃນເດືອນມັງກອນ ປີ 2018 ໂດຍການສະໜັບສະໜູນຈາກທາງໂຄງການ CDAIS . ກຸ່ມກຸ່ມລ້ຽງໝູທີ່ໄປທັດສະນະສຶກສາໃນປະເທດໄທນັ້ນໄດ້ມີພະນັກງານຫ້ອງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງຊະນະຄາມເຂົ້າຮ່ວມຈໍານວນ 2 ທ່ານ. ໃນໄລຍະ 2ມື້ທໍາອິດ ຂອງການທັດສະນະສຶກສາ ກຸ່ມໄດ້ຮຽນຮູ້ການຈັດການຟາມ ຈາກຜູ້ຊ່ຽວຊານມະຫາໄລລາດສະພັດ, ໃນມື້ຕໍ່ມາແມ່ນໄດ້ໄປເບິ່ງກິດຈະກຳຕົວຈິງຂອງຟາມ ຍິງຍຸດ ແລະ ຢ້ຽມຊົມໂຮງງານອາຫານສັດທີ່ທາງກຸ່ມໄດ້ຍົກຂຶ້ນມາເພື່ອເບິ່ງວິທີການການໃຫ້ອາຫານສັດທີ່ຖືກຕ້ອງ. ນາງດ້າວຫົວໜ້າການຕະຫຼາດຂອງກຸ່ມຍັງໄດ້ກ່າວຕື່ມວ່າ: “ສິ່ງພວກເຮົາໄດ້ຮຽນຮູ້ແມ່ນການເຮັດຕົວຈິງໃນການຈັດການຮູບແບບການລ້ຽງໝູ ແລະ ມັນຊ່ວຍໃຫ້ທຸລະກິດຂອງພວກເຮົາຫຼາຍໃນການຂະຫຍາຍທຸລະກິດ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ເກີດຂໍ້ຜິດພາດ”

“ຮູບແບບການຝຶກຂອງໂຄງການ CDAIS ແມ່ນໄດ້ປຶກສາຫາລືໃນຮູບແບບການພົວພັນການເຮັດວຽກທາງດ້ານວິຊາການກັບພະນັກງານວິຊາການໃນທ້ອງຖິ່ນທີ່ດີທີ່ສຸດຂຶ້ນ ແລະ ສ້າງການເຊື່ອມໂຍ່ງໃຫມ່ກັບທາງພໍ່ຄ້າ ແລະ ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງອື່ນໆ”

ທ່ານ ສະຖຽນ ຄໍາຈະເລີນ, ຫົວໜ້າກຸ່ມລ້ຽງໝູ

“ຂ້ອຍເກັບເງິນແຕ່ນາໆເພິ່ງເປັນຜູ້ຈ່າຍມັນ” ນາງປານີ ເວົ້າຢອກ.

ສະມາຊິກຂອງກຸ່ມລ້ຽງໝູ ໃນຊ່ວງການຢ້ຽມຢາມທັດສະນະສຶກສາຂອງພວກເຂົາເຈົ້າທີ່ປະເທດໄທ.

“ຜົນໄດ້ຮັບທີ່ສໍາຄັນຂອງຂະບວນການປະຕິບັດໂຄງການ CDAIS ແມ່ນຄວາມໝັ້ນໃຈທີ່ໄດ້ຈາກການຮຽນຮູ້ປະສົບການອັນໃໝ່ໃນການພັດທະນາ ແລະ ແຜນການເຄື່ອນໄຫວການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຈິງ.”

ລໍາເສີຍ ແຄນສົມບັດ, ຫົວໜ້າທີມຜູ້ອໍານວຍຄວາມສະດວກໂຄງການ – ການຝຶກອົບຮົມແລະການປະເມີນຕ່ອງໂສມູນຄ່າ

ຈາກໜ້າຟາມລ້ຽງ ໄປສູ່ຕະຫຼາດ

ຖະໜົນຫົນທາງໃນສປປ ລາວແມ່ນກຳລັງປັບປຸງ ແລະ ພັດທະນາຫຼາຍ ມັນໄດ້ເຮັດໃຫ້ສະດວກຂຶ້ນໃຫ້ແກ່ຜູ້ຊື້ທີ່ຈະມາບ້ານ ນ້ອຍໆ ຄືບ້ານດົງຂ່າ. “ປະມານ 80% ທີ່ພວກເຮົາຂາຍໝູໃຫ້ແກ່ພໍ່ຄ້າຄົນກາງທີ່ມາເກັບຊື້ນຳພວກ ເຮົາ. ເມື່ອເຂົາເຈົ້າມາຂ້ອຍກໍຈະເປັນຜູ້ທີ່ຕໍ່ລອງລາຄາກັບຜູ້ຊື້ ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ ລາຄາທີ່ເໝາະສົມສຳລັບສະມາຊິກກຸ່ມເຮົາ. ມັນຈະດີກວ່າທີ່ຈະໃຫ້ເຂົາເຈົ້າ ໄປລົມກັນເອງແຕ່ລະບຸກຄົນ. ການຕັ້ງເປັນກຸ່ມມັນຈະສ້າງອຳນາດການຕໍ່ ລອງໃຫ້ເຮົາ” ນີ້ຄືຄຳບອກດ້ວຍໄວ້ “ແລະທຸກຄົນຈະມີໂທລະສັບມືຖືມັນ ກໍຈະງ່າຍໃນການຕິດຕາມສອບຖາມລາຄາປະຈຸບັນ,” ລາວໄດ້ຍ້າອີກວ່າ: ການລ້ຽງໝູມັນໃຊ້ເວລາ 6 ເດືອນເພື່ອຈະໃຫ້ໝູໄດ້ນ້ຳໜັກ 80–100 ກິໂລ, ມັນຈະໄດ້ຂາຍໃນລາຄາປະມານ 15,000 ກີບ (US\$1.75) ຕໍ່ກິໂລ, ຜົນຜະລິດກະຈະໄດ້ກຳໄລຢູ່ ປະມານ 200,000 ກີບ ຕໍ່ໝູຕໍ່ໜຶ່ງ.

ຄວາມຕ້ອງການໝູແມ່ນກຳລັງເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ດ້ວຍການສະໜັບສະໜູນ ຈາກທາງໂຄງການ CDAIS ຊາວກະສິກອນແມ່ນໄດ້ມີການປັບປຸງຮູບ ແບບການຜະລິດຢ່າງເຫັນໄດ້ຈະແຈ້ງເຊັ່ນ: ຍົກຕົວຢ່າງ ນາງ ດ້າວ ລົງທຶນ ຢູ່ປະມານ 25 ລ້ານກີບດ້ວຍເງິນລາວເອງເພື່ອສ້າງ ແລະ ປັບປຸງຄອກຫມູ ໃຫ້ທັນສະໄໝ. ໂຄງການໄດ້ສົ່ງເສີມກຸ່ມເພື່ອເຮັດວຽກຮ່ວມກັບພະນັກງານ ກະສິກຳເມືອງ, ແລະ ປຶກສາຫາລືທາງດ້ານວິຊາການຮ່ວມກັບທາງພະ ນັກງານສົ່ງເສີມຄື: ທ່ານ ສຸຖາວອນ ທີ່ໄດ້ເຮັດວຽກນຳກຸ່ມຊາວກະສິກອນ. “ການອອກແບບຄອກໃຫ້ແບບງ່າຍໆມີເຮືອນຮົມໃນການຮັກສາ ຄວາມສະອາດແລະດີສຳຫຼັບສຸຂະພາບສັດ,” ລາວໄດ້ອະທິບາຍອີກວ່າ: ພື້ນສີເມັນໃຫ້ຄ້ອຍໆລົງໜ້ອຍໜຶ່ງຈະເຮັດໃຫ້ງ່າຍໃນການອານາໄມ ຂີ້ໝູ ແລະ ນ້ຳຢຽວມັນຈະໄຫລລົງສູ່ຮ່ອງໄດ້ງ່າຍ ແລະໄປຫາຖັງເກັບ ທີ່ກຽມໄວ້. ຫມູຈະຖືກແຍກຂັງຕາມອາຍຸ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການໃຫ້ອາຫານມີ ປະສິດທິພາບ.

ຄອກໝູໃໝ່ຂອງ ນາງ ດ້າວ ທີ່ໄດ້ອອກແບບຈາກການຊ່ວຍຂອງທາງ ພະນັກງານກະສິກຳເມືອງ. ພື້ນຄ້ອຍລົງເຮັດໃຫ້ງ່າຍໃນການຮັກສາ ຄວາມສະອາດ ແລະໄຫລລົງໄປຕາມຮ່ອງນ້ຳຈົນຮອດໝູອງນ້ຳ ເພື່ອຈັດເກັບ ຮອດຍາມແລງເອົາໄປໃສ່ໃນນ້ຳເຂົ້າທີ່ຢູ່ໃກ້.

ຕໍ່ໄປແມ່ນຂະຫຍາຍອອກສູ່ວົງກວ້າງໃຫ້ກວມເອົາ ຫຼາຍຄອບຄົວໃນເມືອງ

“ມັນໄດ້ຜົນດີ!” ທ່ານຄຳຫຼ້າແສງພະໄຊຍະລາດ. “ພະນັກງານກະສິກຳເມືອງ ເລີ່ມຕົ້ນທີ່ຈະນຳເອົາ ບາງແນວຄວາມຄິດຈາກ ຮູບແບບການຝຶກອົບຮົມ ທີ່ ທາງໂຄງການໄດ້ແນະນຳ”. ຂະບວນການໃຊ້ເວລາເກືອບປີ ໃນເດືອນມີນາ ປີ 2018 ທ່ານ ອຸດົງ ແກ້ວມິເພັດ ຜູ້ຈັດການໂຄງການໃນປະເທດ(CPM) ແລະ ອຳນວຍຄວາມສະດວກ ຄືທ່ານນາງ ລຳເພີຍ ແກ່ນສົມບັດ ແລະ ທ່ານ ຄຳຫຼ້າ ແສງພະໄຊຍະລາດ ໄດ້ເຂົ້າພົບໃນການປຶກສາຫາລື ແລະ ໄດ້ປະຊຸມກັບທາງເຈົ້າເມືອງ ເມືອງຊະນະຄາມ ທ່ານ ສະໝານ ວິຊາ ນະພິງ ເພື່ອຂໍອະນຸມັດໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການໃນການນຳສະ ເໜີກອບແນວຄວາມຄິດ ລະບົບການຈັດການສົ່ງເສີມວິຊາການກະສິກຳ (EMS) ໂດຍການທົດລອງຮ່ວມກັບກຸ່ມຊາວກະສິກອນລ້ຽງໝູເພື່ອເປັນ ຕົວແບບ. ທ່ານ ສະໝານ ໄດ້ຕອບຕົກລົງເຫັນດີ ແລະ ຫລັງຈາກນັ້ນບໍ່ດົນ ກໍໄດ້ແຕ່ງພະນັກງານກະສິກຳເມືອງເຂົ້າຮ່ວມເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງຂະ ບວນການຝຶກອົບຮົມຮ່ວມກັບທີມງານຜູ້ອຳນວຍຄວາມສະດວກໂຄງ ການສູນກາງ ຊຶ່ງນຳພາໂດຍ ທ່ານ Dr. John G. Connell. Adjunct ນັກຄົ້ນຄວ້າອາວຸໂສ ຈາກມະຫາວິທະຍາໄລ James Cook ຈາກປະເທດ ອົດສະຕາລີ ແລະທີ່ປຶກສາທາງນອກ ນາງ ສີພັນ ພິມມະວົງ, ພະນັກງານ ກະສິກຳເມືອງຄູນ ແຂວງຊຽງຂວາງ. ຜູ້ອຳນວຍຄວາມສະດວກໂຄງການ ໄດ້ສະໜັບສະໜູນຂະບວນການດັ່ງກ່າວດ້ວຍການຝຶກແບບຕົວຈິງ ແລະ ພະນັກງານກະສິກຳເມືອງກໍໄດ້ພັດທະນາແຜນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃຫ້ ແກ່ກຸ່ມຊາວກະສິກອນໃນການຜະລິດໝູ.

ທາງໂຄງການໄດ້ສະໜັບສະໜູນເງິນຈຳນວນ USD 3,000.00 ເພື່ອເປັນ ເງິນທຶນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນ 5 ບ້ານຂອງເມືອງທິນອນໃນແຜນຂອງ ວຽກງານການສົ່ງເສີມວິຊາການຂອງເມືອງຄື: ບ້ານຈະເລີນ, ບ້ານນາປຸ່ງນ, ບ້ານນາສັກ, ບ້ານໂນນສະຫວັນ, ບ້ານນາເກງ ໃນເດືອນ ມິຖຸນາ 2018. “ພວກເຮົາບໍ່ໄດ້ໃຫ້ເງິນທຶນແກ່ກຸ່ມຊາວກະສິກອນ ຫຼື ບັນດາອຸປະກອນ, ເຄື່ອງມື ແລະ ເງິນຊ່ວຍເຫຼືອລ້າໃດໃດທັງສິ້ນ” ທ່ານ Patrick D’Aquino, Agrinatura ຜູ້ປະສານງານໂຄງການຂອງລາວຍັງໄດ້ເວົ້າວ່າ “ແຕ່ຢ່າງໃດ ກໍດີ ພວກເຮົາມີແຕ່ເງິນທຶນຈຳນວນໜຶ່ງໃຫ້ເພື່ອເປັນການສ້າງຄວາມເຂັ້ມ ແຂງໃຫ້ແກ່ກຸ່ມ. ໃນກໍລະນີທີ່ຈະໄດ້ລິເລີ່ມຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຜົນຂະຫຍາຍ ແນວຄວາມຄິດນະວັດຕະກຳໃໝ່ ຊຶ່ງທາງກະສິກຳເມືອງເອງກໍບໍ່ມີງົບປະ ມານໃນການຕິດຕາມກວດກາຕົວຈິງ ໃນການຈະຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ແລະ ການຝຶກອົບຮົມຄັ້ງທີ 2 ແມ່ນໄດ້ຈັດຂຶ້ນ ໃນເດືອນພະຈິກ (11), 2018 ຊຶ່ງ ໄດ້ເຊື່ອເຊີນເອົາພະນັກງານກະສິກຳເມືອງ 3 ທ່ານ ແລະ ຕົວແທນຈາກກຸ່ມ ບ້ານທີ່ໄດ້ເລືອກເພື່ອຝຶກອົບຮົມທາງດ້ານການປະເມີນ ຕ່ອງໂສມູນຄ່າ ໃນ 3 ເມືອງຂອງແຂວງໃນໄຊຍະບູລີ. 2 ບ້ານ ໄດ້ຕັດສິນໃຈວ່າ ມັນດີກວ່າ ທີ່ຈະລ້ຽງໝູ ເພາະພວກເຂົາຢາກເປັນຊາວຄ້າຂາຍ ແລະ ຊື້ຂາຍສິນຄ້າ ນັ້ນ.

..... ການຕິດຕາມການຈັດການຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າເພີ່ມຂອງເຂົາເຈົ້າ

ສະມາຊິກກຸ່ມ ຈຳນວນ 8ຄົນ ແລະ ພະນັກງານກະສິກຳເມືອງ ຈຳນວນ 2 ທ່ານ ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມຝຶກອົບຮົມໃນອາທິດທີ 3 ຂອງເດືອນ ພະຈິກ (11), 2018 ທີ່ບ້ານດົງນາໂຊກ, ເມືອງສີໂຄດຕະບອງ, ນະຄອນ ຫລວງວຽງຈັນ ເພື່ອຮຽນຮູ້ໃນການເຮັດໃສ່ອົວ. ການເຮັດໃສ່ອົວບໍ່ເປັນ ເລື່ອງຍາກ ແຕ່ເຮັດໃຫ້ແຊບຈະເປັນເລື່ອງຍາກໜ້ອຍໜຶ່ງແລະຊອກຫາຜູ້ ໃດຈະເຕັມໃຈຊ່ວຍສອນໃຫ້ກຸ່ມເຮົາແມ່ນຍາກທີ່ສຸດ. ນາງ ປານີ ຈັນທະ ມາດ ສະມາຊິກກຸ່ມໄດ້ໃຫ້ຄຳເຫັນ “ຖ້າໃຜມີເມນູອາຫານດີດີມັກຈະເກັບ ເປັນຄວາມລັບ”. ກຸ່ມໄດ້ໃຊ້ຄວາມພະຍາຍາມຫຼາຍໃນການຊອກຫາໃຜ ຄົນໜຶ່ງ ເມື່ອທາງຜູ້ຊ່ວຍຈາກໂຄງການໄດ້ ທ່ານ ລັດຕະນາ ໄຊປະສິດ ຜູ້ ປະກອບການທຸລະກິດຂາຍໄສ້ກອກໃນນະຄອນຫລວງວຽງຈັນ. “ໃນໄລ ຍະ 2 ເດືອນຜ່ານມາໄດ້ລົງຢ້ຽມຢາມ 5 ຄັ້ງເພື່ອຊັກຊວນລາວໄດ້ແບ່ງ ບັນຄວາມຮູ້ ແລະ ປະສົບການຂອງລາວ” ທ່ານ ຄຳຫຼ້າ ແສງພະໄຊ ຍະລາດໄດ້ກ່າວໃຫ້ຟັງວ່າ: “ຂ້ອຍໄດ້ອະທິບາຍໃຫ້ລາວຝັງຢ່າງຈະແຈ້ງ ແລ້ວວ່າ ກຸ່ມນັກສຳມະນາກອນແມ່ນຢູ່ໃນເມືອງຊະນະຄາມ ພວກເຂົາບໍ່ ສາມາດເປັນຄູ່ແຂ່ງຂອງເຈົ້າໄດ້ດອກ”

ໃນທີ່ສຸດ, ສະມາຊິກກຸ່ມລ້ຽງໝູບ້ານດົງຂ່າ, ເມືອງສະນະຄາມສາມາດຮູ້ຈັກ ແລະເຂົ້າໃຈໃນການເຮັດໃສ້ກອກຫຼາຍລົດຊາດບໍ່ວ່າຈະເປັນລົດເຜັດ, ໄສ້ ກອກສົ້ມ ແລະ ຫວັງວ່າຈະໃຫ້ໄດ້ຜະລິດທັນໃນຊ່ວງເວລາທີ່ຈະມີງານຕະ ຫຼາດນັດຂອງເມືອງທີ່ຈະເປີດໃນເດືອນ ກຸມພາ (2) ປີ 2019ນີ້.

“ພວກເຮົາໄດ້ມີແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ເພື່ອຜະລິດໃສ່ອົວແລະປະຈຸບັນນີ້ກໍເລີ່ມ ມີຈຳນວນໜຶ່ງແລ້ວ”

ທ່ານ ສະຫຼ່ຽນ ຄຳຈະເລີນໄດ້ເວົ້າວ່າ

ນາງທຸມ ໄຊວົງສາ (ຄົນຍິນທຳອິດດ້ານຂວ່າມື) ໄດ້ເວົ້າວ່າ: “ພວກເຮົາໄດ້ມີຄວາມມ່ວນຊື່ນໃນການ ຮຽນຮູ້ໃນການຜະລິດໃສ້ກອກຢູ່ນະຄອນຫຼວງ”

ສະມາຊິກກຸ່ມໄດ້ບອກກັບທີມງານ ນາງ ຢ່ອຍ (ທາງໜ້າຜູ້ກາງ)ໄດ້ເວົ້າວ່າ: “ການຈັດຝຶກອົບຮົມທາງດ້ານ ການສ້າງມູນຄ່າເພີ່ມໄດ້ ເປີດຫຼູເປີດຕາໃນການຮູ້ຈັກໂອກາດອັນດີສຳຫຼັບກຸ່ມເຮົາ”

**“ທ່ານ ສະຖຽນ ຄຳຈະເລີນໄດ້ເວົ້າວ່າ:
“ຂ້ອຍຮູ້ສຶກວ່າ ກຸ່ມຂອງພວກເຮົາມີອຳນາດ
ພຽງພໍໃນການຕໍ່ລອງຊື້-ຂາຍ
ຫຼາຍຂຶ້ນກວ່າແຕ່ເກົ່າ. ພວກເຮົາຕັດສິນໃຈ
ເຮັດໃນສິ່ງທີ່ພວກເຮົາຕ້ອງການເຮັດ ແລະ
ສ້າງເປັນແຜນເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.”**

ທ່ານ ສະຖຽນ ຄຳຈະເລີນໄດ້ເວົ້າວ່າ

ໃນຊ່ວງຕົ້ນເດືອນ ທັນວາ ມີທິມງານຈາກກະສິກຳເມືອງ, ສະມາຊິກ ກຸ່ມຂອງບ້ານດົງຂ່າ ໄດ້ໄປທັດສະນະສຶກສາໃນ ແຂວງໄຊຍະບູລີ ເພື່ອເປັນ ການປັບປຸງທັກສະເຂົາເຈົ້າ. ຜູ້ຄົນຈາກແຂວງໄຊຍະບູລີໄດ້ມາຊື້ໝູ່ນຳເຂົາເຈົ້າ ໃນບາງຄັ້ງ ແລະ ພວກເຂົາໄດ້ຕັດສິນໃຈເພື່ອຈະຕ້ອງຮຽນຮູ້ຕື່ມທາງດ້ານ

ໂອກາດທາງການຕະຫຼາດ. ຜົນຈາກການທັດສະນະສຶກສາຂອງເຂົາ, ກຸ່ມ ໄດ້ເຫັນວ່າມີໂອກາດດີສຳຫຼັບຕະຫຼາດໝູ່ລ້ຽງໃນແຂວງໄຊຍະບູລີ, ຕັ້ງແຕ່ ເມືອງພຽງທິນຳເຂົ້າໝູ່ຈາກບ່ອນອື່ນແລະທີ່ເຫັນໄດ້ວ່າ ຄວາມຕ້ອງການ ສູງ 400-500 ໂຕ ຕໍ່ເດືອນ. ຟາມໝູ່ໃນເມືອງໄຊຍະບູລີສາມາດຕອບສະ ໜອງໄດ້ແຕ່ 70% ແລະ 30% ແມ່ນຍັງນຳເຂົ້າຈາກ ຟາມຊີພີ ໃນນະ ຄອນຫຼວງວຽງຈັນ. ຊຶ່ງໃນປະຈຸບັນລັດຖະບານໄດ້ຍົກເລີກການນຳເຂົ້າໝູ່ ແລະຊື້ໝູ່ຈາກປະເທດໄທ, ຊຶ່ງມັນເຮັດໃຫ້ຄວາມຕ້ອງການໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນ ອີກຈາກຜູ້ລ້ຽງພາຍໃນທ້ອງຖິ່ນ. ການທັດສະນະສຶກສາກໍ່ເຊັ່ນກັນແມ່ນໂອ ກາດດີໃຫ້ແກ່ ກຸ່ມທີ່ໄດ້ພົບປະແລກປ່ຽນປະສົບການ ບົດຮຽນກັບຄູ່ຮ່ວມ ງານໃນການທີ່ຈະເຮັດການຄ້າຮ່ວມກັນໄດ້ຈັ່ງໃດລະຫວ່າງ ສອງແຂວງ. ພະນັກງານກະສິກຳເມືອງກໍ່ເຊັ່ນກັນໄດ້ມີໂອກາດທີ່ຈະໄດ້ຮຽນຮູ້ກ່ຽວກັບ ການຕອບສະໜອງການບໍລິການສຳຫຼັບການຈັດການໃນການຄ້າຂາຍ ແລະສ້າງເປັນນິຕິກຳຮ່ວມກັນໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນແລະຮ່ວມກັບ ເມືອງອື່ນ.

..... **ການເຮັດສູດອາຫານສັດ**

ໜຶ່ງໃນບັນດາສິ່ງທ້າທາຍຂອງ ການຜະລິດການລ້ຽງສັດເປັນສິນຄ້າແມ່ນ ການຊອກຫາວິທີການຜະລິດຕະພັນສັດທີ່ເໝາະສົມໃນການນຳເອົາມາ ຜະລິດເປັນສິນຄ້າ. “ພວກເຮົາສາມາດຊື້ອາຫານສັດຈາກຕະຫຼາດມາເກືອ ສັດໄດ້ ແຕ່ອາຫານສຳເລັດຮູບທີ່ວາງຂາຍມັນແພງຫຼາຍເຮັດໃຫ້ຕົ້ນທຶນ ສູງ,” ທ່ານ ສະຖຽນ ຄຳຈະເລີນ ຍັງໄດ້ກ່າວໃຫ້ຝັງວ່າ: “ມັນຈະດີກວ່າຖ້າ ຫາກເຮົາສາມາດຜະລິດອາຫານສັດແລະໃຊ້ເກືອສັດພວກເຮົາເອງ.”

ແລະການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງສັດ. ທ່ານ ນາງ ເພັງ ໜຶ່ງໃນ 2 ສະມາ ຊິກຄະນະການຈັດການຄຸ້ມຄອງ ທີ່ຮັບຜິດຊອບວຽກງານການບັນຊີໄດ້ເວົ້າ ວ່າ: “ການເຮັດອາຫານສັດດ້ວຍຕົວພວກເຮົາເອງແມ່ນຈະສາມາດຕັດຕົ້ນ ທຶນການຜະລິດລົງໄດ້ຫຼາຍ,”

ຈາກການໄດ້ລົງທັດສະນະສຶກສາໃນປະເທດໄທໃນເດືອນ ມັງກອນ ປີ 2018, ກຸ່ມໄດ້ຮຽນຮູ້ວິທີການຜະລິດເອງຈາກສູນການຄົ້ນຄວ້າການລ້ຽງ ສັດແລະເຈົ້າຄອງຟາມ ຍົງຍຸດໃນຈັງຫວັດເລີຍ, ປະເທດໄທ. ຫຼາຍໆສ່ວນ ປະສົມຂອງການຜະລິດອາຫານສັດເຊັ່ນ: ສາລີ ແລະ ໝາກເຕືອຍ ແມ່ນ ງ່າຍຫຼາຍທີ່ຈະຊອກເອົາຈາກໃນເມືອງຊະນະຄາມ. ເພາະວ່າພວກເຮົາໄດ້ ໄປຢ້ຽມຢາມຟາມແລະໄດ້ເຫັນຕົວຈິງດ້ວຍຕົນເອງ, ສະມາຊິກກຸ່ມມີຄວາມ ໝັ້ນໃຈວ່າສູດອາຫານສັດທີ່ຈະເຮັດ ແມ່ນດີຫຼາຍສຳຫຼັບສຸຂະພາບສັດ

ທ່ານ ຄຳຫຼ້າ ໄດ້ກ່າວຕື່ມວ່າ: “ໜຶ່ງໃນບັນດາສິ່ງທີ່ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ເຮັດ ແມ່ນ ການປູກຈິດສຳນຶກກ່ຽວກັບ ການສັກຢາປ້ອງກັນຫຼືຢາຕ້ານເຊື້ອຂອງ ສັດ ແລະ ປະຈຸບັນໃນກຸ່ມກຳລັງເຮັດສູດອາຫານສັດເອງມັນຈະເປັນໂອ ກາດອັນດີໃຫ້ແກ່ກຸ່ມ”. ໄພຄຸກຄາມຕໍ່ກັບສຸຂະພາບສັດແລະຄົນຈາກການ ສັກຢາປ້ອງກັນຫຼືຢາຕ້ານເຊື້ອຂອງສັດ ແມ່ນໄດ້ແຜ່ລາມໄປໃນວົງກວ້າງ ຫຼາຍໃນຂອບເຂດທົ່ວໂລກ, ນັ້ນແມ່ນໝາຍຄວາມວ່າມັນຈະເປັນຜົນດີຕໍ່ ກັບໂຄງການ ຈະໄດ້ນຳເອົາຂໍ້ມູນຕ່າງໆທີ່ມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍໄປນຳໃຊ້ ລວມ ທັງຜົນຈາກການລິເລີ່ມການຈັດຕັ້ງໂຄງການ CIRAD ແລະFAO ຕໍ່ກັບ ວຽກງານ ການສຶກສາການຕໍ່ຕ້ານຢາຕ້ານເຊື້ອຂອງສັດ.

..... **ແຜນການໃນຕໍ່ໜ້າ**

ໃນການລິເລີ່ມຕົ້ນຈັດຕັ້ງກຸ່ມມີສະມາຊິກລົງທະບຽນເຂົ້າຮ່ວມ 12 ຄອບຄົວ ແລະໃນປີຜ່ານມາແມ່ນສາມາດຂະຫຍາຍອອກເປັນ 20 ຄອບຄົວຕື່ມອີກ ໃນບ້ານດົງຂ່າໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມ. ການເຮັດວຽກຮ່ວມກັບພະນັກງານກະສິກຳ ເມືອງແມ່ນໄດ້ມີການ ຜັນຂະຫຍາຍ ແລະ ກະຈາຍອອກສູ່ວົງກວ້າງຫາອີກ 4 ບ້ານໃກ້ຄຽງຊຶ່ງໄດ້ສະມາຊິກໃໝ່ເພີ່ມຕື່ມອີກຈຳນວນ 25 ຄອບຄົວ, ໃນນັ້ນ: ບ້ານບົວຈະເລີນ 15 ຄອບຄົວ, ບ້ານນາພຽງ 6 ຄອບຄົວ, ບ້ານນາສັກ 4 ຄອບຄົວ; ບໍ່ມີສະມາຊິກເຂົ້າໃໝ່ຈາກບ້ານໂນນສະຫວັນ ເພາະວ່າເຂົາຕ້ອງການທີ່ຈະເຮັດກ່ຽວກັບການປຸງແຕ່ງຊີ້ນໝູ່ເປັນຜະລິດ ຕະພັນຂາຍເປັນສິນຄ້າ).

ເຕັກໂນໂລຢີສຳຫຼັບການຜະລິດອ້າຍເກັສຊີວະພາບແມ່ນງ່າຍດ່າຍ ແລະຕົ້ນທຶນຂອງວັດສະດຸແມ່ນບໍ່ສູງຫຼາຍ, ແຕ່ກະມີຕົ້ນທຶນຢູ່. ອ້າຍເກັສ ມີເທນ (Methane gas) ແມ່ນສາມາດອັດເຂົ້າໃນຖັງເກັບດຽວກັນໄດ້ ເພື່ອໃຊ້ເຂົ້າໃນການແຕ່ງຢູ່ຄົວກິນ ແລະເປັນຕົ້ນທຶນສ່ວນນ້ອຍຂອງການ ລົງທຶນ ຊຶ່ງມັນກໍ່ຈະທົດແທນຄືນໄດ້ຫລັງຈາກການນຳໃຊ້ຂອງການປະ ຫຍັດ. ເກັສຊີວະພາບ(Biogas)ແມ່ນກິດຈະກຳທີ່ໄດ້ຈັດເຂົ້າໃນບູລິມະສິດ ແລະເຂົາເຈົ້າຕ້ອງການຂໍ້ມູນເພີ່ມຕື່ມ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ມັນມີຫຼາຍໆໂຄງການ ໃນລາວທີ່ໄດ້ສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ແລະຜູ້ສົນໃຈ ອາດຈະສາມາດປະສານ ເອົາຂໍ້ມູນຕື່ມໄດ້. “ຂ້ອຍບໍ່ສົງໃສເລີຍ,ຖ້າຫາກຈະສົ່ງເສີມໃຫ້ເຂົາເຮັດ ຊາວກະສິກອນຈະເຂົ້າຮ່ວມນຳ,” ທ່ານ ຄຳຫຼ້າກ່າວຕື່ມ. “ມັນກຸ່ມຊາວກະ ສິກອນໄດ້ປະສົບຜົນສຳເລັດສູງກວ່າທີ່ຜ່ານມາແລະບັນລຸເປົ້າໝາຍແລະ ໃນນັ້ນມັນເຮັດໃຫ້ເຂົາເຈົ້າມີຄວາມໝັ້ນໃຈຢ່າງໜັກແໜ້ນ.”

ການສ້າງຜະລິດອາຍເກສຊີວະພາບ ແມ່ນອີກວຽກໜຶ່ງທີ່ອັນຍຸ່ນໃນແຜນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນຕໍ່ໜ້າ. ແຕ່ສິ່ງທີ່ປະຊາຊົນເຮັດຢູ່ປະຈຸບັນນີ້ແມ່ນ ສົ່ງຂໍ້ໝູ່ທັງໝົດລົງໄປຕາມຮ່ອງລະບາຍນ້ຳໄປຫາບໍ່ນ້ຳໂດຍກົງ ຫລັງຈາກ ນັ້ນແມ່ນແຍກອອກໄປໃສ່ນ້ຳເຂົ້າໃນລະດູແລງ. ວິທີການນີ້ແມ່ນດີກວ່າຈະ ບ້ານນ້ຳເຂົ້າສູ່ແຫຼ່ງນ້ຳທຳມະຊາດແລະມັນຈະເປັນມົນລະຜິດທາງນ້ຳໃຕ້ ດິນແລະຂີ້ໝູ່ນີ້ກິນຮຸ້ນແຮງຫຼາຍ.

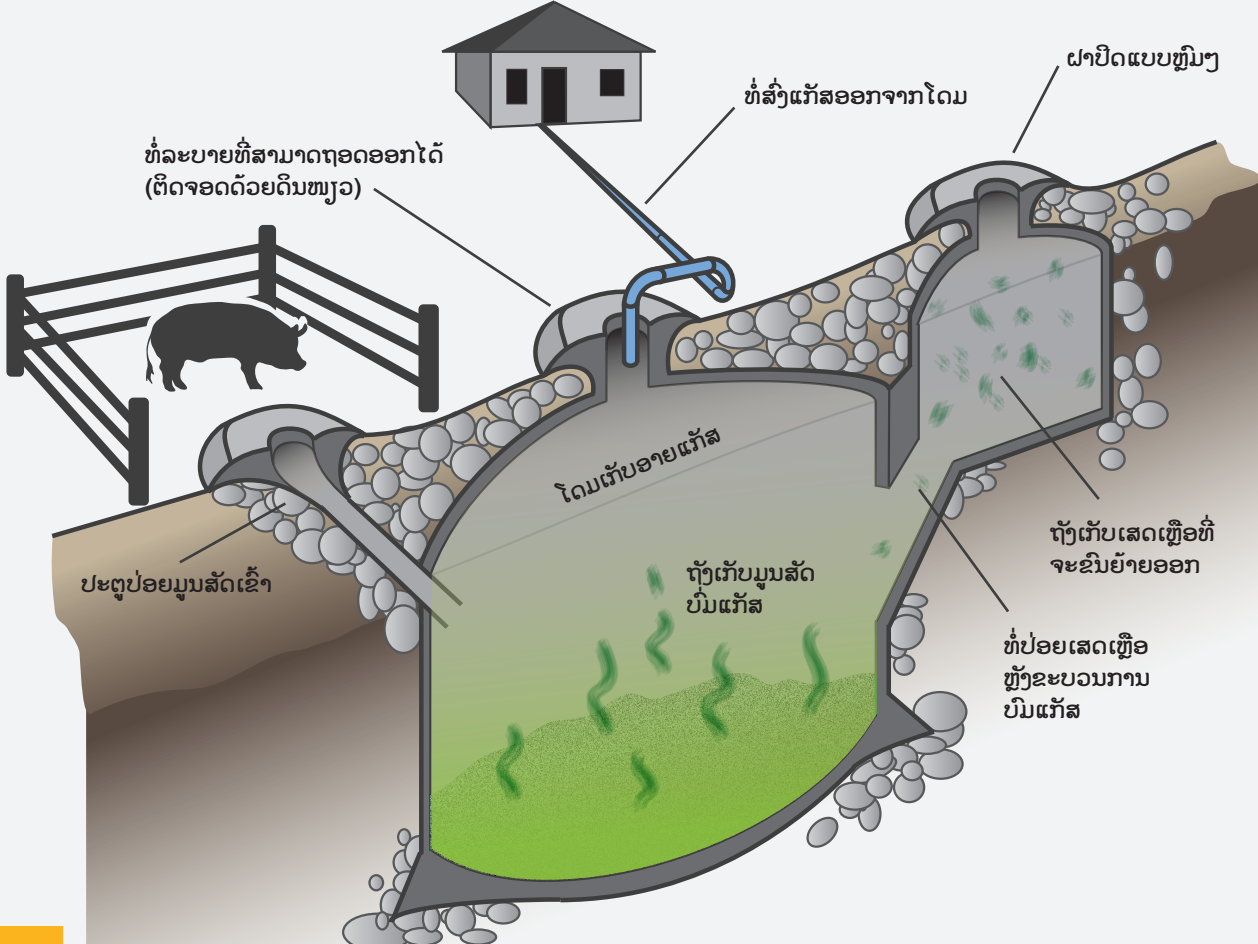
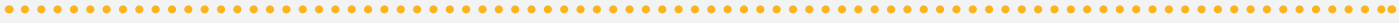
ການຜະລິດເກັສຊີວະພາບ (Biogas) ຈາກຂີ້ໝູແມ່ນບໍ່ໄດ້ຍາກ. ຕົ້ນທຶນໜ້ອຍແລະໄວໃນການຄົ້ນຫາຈາກການປະຫຍັດຈາກການໃຊ້ເຂົ້າໃນການເຮັດແຕ່ງຢູ່ຄົວກິນ.

“ຂ້ອຍມີຄວາມຮູ້ສຶກວ່າມັນກຸ່ມການຜະລິດທີ່ເຂັ້ມແຂງ” ທ່ານ ສະຖຽນ ຄຳຈະເລີນກ່າວໃຫ້ຮູ້. “ການເຕີບໃຫຍ່ຂອງການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງພາຍໃນກຸ່ມເຮົາແມ່ນມາຈາກການລົງມືຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການສະໜັບສະໜູນຂອງທາງໂຄງການ CDAIS ແລະອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ. ກຸ່ມຂອງພວກເຮົາແມ່ນຖືວ່າດີພໍສົມຄວນໃນການແບ່ງປັນຂໍ້ມູນແລະເຮັດວຽກຮ່ວມ ເພື່ອບັນລຸເປົ້າໝາຍທີ່ພວກເຮົາໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ” ນາງ ດ້າວ ໄດ້ກ່າວຕືມ, “ພວກເຮົາແມ່ນໄດ້ເຊື່ອມໂຍງຢ່າງກົມກຽວຮ່ວມກັບຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມໃນຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນເມື່ອສົມທຽບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ຜ່ານມາ.

ສະມາຊິກກຸ່ມຮູ້ວ່າ ໂຄງການແມ່ນຈະໄດ້ສິນສຸດໃນທ້າຍເດືອນ ມິຖຸນາ ປີ 2019. ພວກເຂົາມີຄວາມຮູ້ສຶກວ່າໄດ້ຮຽນຮູ້ແລະເກັບກ່ຽວທາງທັກສະວິຊາການແລະທັກສະອື່ນໆ. ທ່ານ ສະຖຽນ ແລະນາງດ້າວ ມີຄວາມເຊື່ອໝັ້ນຢ່າງໜັກແໜ້ນວ່າ ເຖິງວ່າໂຄງການຈະໝົດລົງແຕ່ພວກເຂົາກໍຈະສາມາດສືບຕໍ່ເຮັດວຽກແລະສ້າງກຸ່ມຂອງເຂົາເຈົ້າເປັນກຸ່ມສະຫະກອນໜຶ່ງ

ຕາມແນວທາງຂອງຍຸດທະສາດລັດຖະບານ. ເມື່ອໄດ້ຖືກຖາມ “ໃຜຈະສະໜັບສະໜູນໃຫ້ເຈົ້າຕໍ່ເພື່ອໃຫ້ໄປສູ່ເປົ້າໝາຍທີ່ຕັ້ງໄວ້” ນາງ ດ້າວແລະທ່ານ ສະຖຽນຕອບວ່າ, “ໂຄງການ CDAIS ໄດ້ແນະນຳພວກເຮົາເພື່ອປະສານກັບຫຼາຍພາກສ່ວນ ບໍ່ວ່າຈະເປັນ ກະສິກຳປ່າໄມ້ເມືອງ ແລະກົມສົ່ງເສີມກະສິກຳ ຫລືບັນດາໜ່ວຍງານພາກລັດອື່ນໆໃນທ້ອງຖິ່ນ, ເຄື່ອຂ່າຍຊາວກະສິກອນ, ແລະຜູ້ປະກອບການບັນດາຟາມກະສິກຳຕ່າງໆ, ກຸ່ມຜູ້ຜະລິດປຸງແຕ່ງ ແລະວິຊາການສະເພາະດ້ານໃນໄທອີກດ້ວຍ” ນາງດ້າວໄດ້ກ່າວຕືມ, “ພວກເຮົາກຳນົດແຜນກ່ຽວກັບການຈັດງານສິນຄ້າກະສິກຳໃນເດືອນ ກຸມພາ ປີ 2019 ເພື່ອສົ່ງເສີມຜະລິດຕະພັນກະສິກຳໃໝ່ຂອງພວກເຮົາແລະວາງແຜນທີ່ຈະລົງທຶນຊື້ອຸປະກອນໃນການຈະເຮັດໃສ່ອົວຂ່າຍ. ທ່ານ ຄຳຫຼ້າ ຫວັງໄວ້ກ່ອນໜ້ານັ້ນ ທີ່ຈະເຫັນພວກເຂົາເຈົ້າສຳເລັດໃນບາງດ້ານຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ ໂດຍສະເພາະ ການຝຶກອົບຮົມສຳຫຼັບການປຸງແຕ່ງຊີ້ນໝູໃນປະເທດໄທ(ດຽວນີ້ຢູ່ໃນຊ່ວຍປົກສາຫາຫລື), ການທັດສະນະສຶກສາເພື່ອຢັ້ງຢືມຢາມໂຮງງານປຸງແຕ່ງໃສ່ອົວໃນຫຼວງພະບາງທີ່ພວກເຮົາໄດ້ຮຽນຮູ້ວິທີເຮັດໃສ່ອົວດັ່ງເດີມຂອງລາວ, ແລະການທັດສະນະສຶກສາບ່ອນອື່ນໆໃນໄທກໍໄດ້ຮຽນຮູ້ການເຮັດການຜະລິດເກັສຊີວະພາບ (Biogas).

“ເປົ້າໝາຍຂອງພວກເຮົາແມ່ນການຜະລິດລູກໝູດ້ວຍຕົນເອງເພື່ອແຈກຍ້າຍໃຫ້ແກ່ກຸ່ມຜູ້ຜະລິດຂອງພວກເຮົາ, ການຜະລິດອາຫານສັດດ້ວຍຕົນເອງເພື່ອລຸດຕົ້ນທຶນ, ການສ້າງມູນຄ່າເພີ່ມໃຫ້ຜະລິດຕະພັນກະສິກຳເຮົາດ້ວຍການປຸງແຕ່ງເປັນຜະລິດຕະພັນອື່ນ ນອກນັ້ນແມ່ນໄດ້ມີການປະສານງານອັນດີຮ່ວມກັບບັນດາຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມແລະອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນແລະພະນັກງານສົ່ງເສີມກະສິກຳຈົນຮອດຊາວພໍ່ຄ້າຊາວຂາຍ” ທ່ານສະຖຽນ ຄຳຈະເລີນ ຫົວໜ້າກຸ່ມ ກ່າວຍ້າຕືມ.

ເຂົ້າເບິ່ງບັນດາເລື່ອງເລື່ອງເລົ່າຂອງການປ່ຽນແປງໄດ້ທີ່ນີ້ Pig farmers building bridges to success ຂຽນໃນ ເດືອນ ກໍລະກົດ 2018.

ສັງລວມບົດ ໂດຍ

ຄຳຫຼ້າ ແສງພະໄຊຍາລາດ ຜູ້ອຳນວຍຄວາມສະດວກໂຄງການສຳຫຼັບ ການລ້ຽງໝູແບບມີຫຸ້ນສ່ວນ (khamla.s772@gmail.com, +8562023336020), ແລະ ລຳເຜີຍ ເຄນສົມບັດ ຫົວໜ້າທີມງານຜູ້ອຳນວຍຄວາມສະດວກໂຄງການລະດັບຊາດ (lampheuyk@gmail.com, +856 2028299751).

ການລ້ຽງໝູ ແມ່ນໜຶ່ງໃນຫ້າ ກິດຈະກຳມີສ່ວນຮ່ວມສຳພັນຂອງທາງໂຄງການໃນລາວຊຶ່ງໄດ້ຖືກເລືອກພັດທະນາໃຫ້ເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງທາງໂຄງການ CDAIS. ຂໍ້ມູນເພີ່ມຕື່ມໄດ້ທີ່ <http://cdais.net/home/pilots-countries/laos/>. ໂຄງການ CDAIS ແມ່ນ ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນລາວໂດຍທາງອົງການ Agrinatura (ຜູ້ຕ່າງໜ້າໃຫ້ແກ່ ອົງການ CIRAD), FAO ໃນລາວ ແລະສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳແລະປ່າໄມ້ແຫ່ງຊາດ, ແລະພ້ອມດ້ວຍພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

Food and Agriculture
Organization of the
United Nations

ເອກະສານນີ້ແມ່ນຖືກເຜີຍແຜ່ອອກດ້ວຍການສະໜັບສະໜູນການເງິນຂອງອົງການສະຫະພາບຍຸໂລບ. ມຸມມອງແລະຄຳຄິດເຫັນໃນເອກະສານນີ້ບໍ່ສາມາດເອົາມາກ່າວອ້າງຢ່າງເປັນທາງການຕໍ່ກັບຄວາມຄິດເຫັນຂອງອົງການສະຫະພາບຍຸໂລບໄດ້. © 2018

